

5. Svedala_Caroline_Nilsson Ett utvecklingsarbete om undervisningskvalitet i anpassad grundskola

• om att individualisera och differentiera undervisningen.

Nyckelord: Anpassad grundskola, systematiskt kvalitetsarbete, undervisningskvalitet, inkludering, differentiering, individualisering

Bakgrund

Anpassad grundskola är en komplex verksamhet där elever med olika behov och förutsättningar ska fungera och lära sig tillsammans. Nya elever varje termin förändrar gruppdynamiken och undervisningens förutsättningar. Detta kräver ständig reflektion och anpassning av undervisningen efter elevernas behov. Enligt Lgr22 förväntas lärare att "organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga" (Skolverket, 2024 s. 15).

Under detta läsår har vi påbörjat ett utvecklingsarbete med fokus på både individ- och gruppnivå. Syftet är att med stöd i vårt systematiska kvalitetsarbete fokusera på undervisningskvalitet för att maximera lärandet för våra elever. I vår klass finns 10 elever, en lärare, en specialpedagog och fyra resurspedagoger, med elever från förskoleklass till årskurs 3 som följer tre olika läroplaner: Lgr22 och Lgr22 (ämne och ämnesområde).

Frågeställning

Vilka metoder och strukturer bidrar till att möta elevernas behov och maximera deras lärande?

Teorianknytningar/tidigare studier

Elevsynen är en central utgångspunkt i undervisningen. Hur lärare ser på elevernas förutsättningar för lärande påverkar deras pedagogiska strategier och förväntningar. Sverla (2023, s. 38) reflekterar över dagens syn på elever i den anpassade grundskolan och deras lärande. Mycket av undervisningen sker i en individuell kontext med stort fokus på avskärningsmöjligheter och anpassningar. Dessa anpassningar, istället för att utmana elevernas tänkande och sociala färdigheter, kan begränsa deras utveckling. Traditionellt har skolformen också haft ett omsorgsfokus snarare än ett lärandefokus, vilket har hindrat eleverna från att maximalt utveckla sina kunskaper och färdigheter.

Sverla (2023, s. 61) betonar vikten av att kartlägga och bedöma elevens kunnande istället för att fokusera på deras svårigheter. Detta är avgörande för att kunna planera för elevens maximala kunskapsutveckling utifrån perspektiven: Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det? (Skolverket, 2017). Det systematiska kvalitetsarbetet ska enligt Skolverkets kvalitetshjul också vara ett gemensamt arbete där alla professioner som möter eleverna ska samverka och arbeta mot samma mål.

Metod

Med vårt systematiska kvalitetsarbete som grund fokuserar vi under läsåret på frågorna Vart ska vi? och Hur gör vi? Utifrån observationer och samtal med resurspedagoger så ligger fokus på processen i dialogen mellan undervisande lärare och specialpedagog. Vid behov dokumenteras detta i ett gemensamt dokument eller i elevernas individuella utvecklingsplaner. Vid ett tillfälle i månaden lyfter vi samma punkter i dialog med biträdande rektor, skolpsykolog och annan specialpedagog. Under dessa tillfällen lyfts utveckling på både individ och gruppnivå med ett fokus på var vi är nu och hur vi går vidare för att maximera lärandet.

Diskussion och resultat

Mitt i utvecklingsarbetet identifierar vi några framgångsfaktorer:

1. Täta avstämningar för att analysera både individens kunskapsutveckling och gruppens behov.
2. Arbetsuppgifterna delas efter kompetens; lärare ansvarar för gruppnivå med tydliga rutiner och lektioner som är inkluderande och differentierade, specialpedagogen fokuserar på individen och ger handledning till kollegor.
3. Vi anpassar material för elever med olika undervisningsbehov och betonar vikten av att våga förändra och tro på elevernas potential. Ibland behöver eleverna ta steg bakåt för att kunna ta flera steg framåt

Relevans

Detta arbete är relevant för alla som arbetar inom anpassad grundskola och som är intresserade att utveckla verksamheten för att förbättra organisationen samt användning av resurser och kompetenser med undervisningskvalitet och elevernas kunskapsutveckling i fokus.

Referenslista

Denice Sverla (2023) *Den anpassade grundskolan - När elevsynen lyfter lärandet* Lärarförlaget
Skolverket (2022) *Läroplan för den anpassade grundskolan. Lgra22* Statens skolverk